

Hlasová výchova

Contralto

Kateřina Alexandra Šťastná, Brno, jaro 2021

Contralto

- hluboký ženský hlas
- v anglické terminologii označení pro nejhlubší ze tří ženských hlasů (soprano, mezzosoprano, contralto)
- v it a fr. též jako alto
- v německé terminologii užíváno označení Alt
- základní obvyklý rozsah od g do e² se může rozšířit oběma směry
- termín se vyvinul zkrácením označení contratenor altus
- pojem alto (alto naturale) byl v 17. stol. spojován s označením falzetových a chlapeckých hlasů, contralto pak často pro kastrátské a ženské hlasy

Contralto / II.

- pojem contralto užíván v souvislosti se sólovým zpíváním
- v chorální hudbě často označení *alto* pro hlasy v této poloze bez rozlišení, zda jde o falzet, chlapecký či ženský hlas
- mezzosoprano jako označení hlasu zpívajícího ve střední poloze zaveden až v 19. stol.
- původní dělení jen na soprano a contralto
- některé party původně určené pro soprano či contralto tak náleží mezzosopránu

Contralto v italské opeře 17. stol.

- postavy starých žen
- C. Monteverdi: L'Incoronazione di Poppea -chůva *Arnalta*
- A. Cesti: Orontea - Aristeia
- F. Cavalli: Erismena -Alcesta
- tyto role často ztvárnili i muži s vysokým tenorovým hlasem
- viz např. verze s Philippem Jarousskym v poslechové prezentaci

Contralto v operách Alessandra Scarlattiho

- často se objevuje ve dvojici s komickým basem
- Tigrane: Dorilla
- Dorilla psána pro pěvkyni sant Marchesini
- Marco Attilio Regolo: služka Eurilla

Contralto v operách G. F. Händla

- některé role v této poloze pro Anastasii Robinson
- Radamisto: Zenobia
- Giulio Cesare: Cornelia
- role mužských postav, jež zpívali kastráti, psány v témže rozsahu (a-e2)
- řadu z nich zpíval kastrát Senesino
- v anglické duchovní hudbě tyto party zpívali převážně chlapecké hlasy či kontratenoři

Francie 18. stol.

- pravé party pro contralto se neobjevují
- francouzský bas-dessus se pohybuje spíše v mezzosopránové poloze
- party pro pravé contralto jsou spíše vzácné

Contralto v operní tvorbě W. A. Mozarta

- pokud jde o rozsah a náležitý charakter hlasu, nevyskytuje se part pro contralto v žádné opeře W. A. Mozarta

Contralto v italské opeře 19. stol. / Rossini

- G. Rossini komponoval ženské role pro contralto ve vážných i komických operách
- Il barbiere di Siviglia: Rosina (1816, Gertrude Righetti)
- La Cenerentola: Cinderella (1817, G. Righetti)
- L'Italiana in Algeri: Isabella (1813, Marietta Marchesini)
- s ústupem kastrátů mužské postavy často pro koloraturní contralto
- titulní role v opeře Sigismondo (M. Marchesini)
- Tancredi ve stejnojmenné opeře z r. 1813, Adelaide Malanotte)

Contralto v italské opeře 19. stol. / Rossini / II.

- La donna del lago: Malcolm Graeme (1819, Benedetta Rosamunda Pisaroni)
- Semiramide riconosciuta: Arsace (1823, B. M. Pisaroni)
- ve 40. letech 19. stol. ustupuje tato tradice „primo musico“ trendu obsazovat do vedoucích úloh tenor

Role pro contralto v ruské opeře poloviny 19. stol.

- contralto užíváno pro mužské i ženské role
- pěvkyně Anna Petrova specializující se na mužské role
- M. I. Glinka: Život za cara: Vanja
- M. I. Glinka: Ruslan a Ludmila: Ratmir

Contralto ve francouzské opeře 19. stol.

- G. Meyerbeer: Les Huguenots - Urbain (původně sopránový part transponovaný pro contralto, pro Mariettu Alboni)
- Meyerbeer: Le prophete - Fides (zpívala Pauline Viardot)
- G. Massenet: Hérodiade
- Charpentier: LOuise - matka
- obě výše zmíněné role ztvárnila pěvkyně Blanche Deschamps, která byla také první Dalilou v opeře C. Saint-saence

Italský a německý repertoár v 19. a raném 20. století

- G. Verdi: Un ballo in maschera - Ulrica
- R. Wagner: Rheingold / Siegfried: Erda
- R. Straus: Elektra - Clitemnestra
- J. Brahms: Alt-Rhapsodie (1869)
- G. Mahler: 3. symfonie
- Mahler: Lied von der Erde (1907-9)
- Elgar: Sea Pictures

Contralto v dílech 20. století (výběr)

- A. Berg: *Wozzeck* - Margret
- F. Poulenc: *Dialogues des Carmélites* - Madame de Croissy
- B. Britten: *The Rape of Lucretia* - titulní role psána pro Kathleen Ferrier
- L. Janáček: *Kát'a Kabanová* - Kabanicha